

DOĞA KORUMASINDA JEOSİTLERİN ÖNEMİ VE SEÇİLMİŞ UYGULAMA ÖRNEKLERİ

Canan Öner Akın^a, Muhittin Görmüş^b

^aÇevre ve Şehircilik Bakanlığı Tabiat Varlıklarını Koruma Genel Müdürlüğü, Lodumlu-Ankara

^bAnkara üniversitesi Jeoloji Mühendisliği Bölümü , Gölbaşı Yerleşkesi, Gölbaşı-Ankara
(canan_akin@csb.gov.tr)

ÖZ

Doğal sitler, biyolojik çeşitliliğin ve doğa ile ilişkili doğal kültürel kaynakların korunması ve devamlılığının sağlanması amacıyla yasal ve diğer etkili yollarla yönetilen kara ya da deniz alanları olarak bilinir. Jeositler de biyolojik çeşitlilik ve peyzaj ile birlikte korunan alanların bir parçasıdır. Bu sunumun amacı doğal sitler kapsamında değerlendirilen jeositlerin önemini tartışmak, dünyadan özellikle fosiller içeren sahalardan örnekleri sunmak ve jeositlerin ülkemizdeki korunma statüleri hakkında bilgi vermektir.

Jeositler, doğada oluşum ve görünüşleri ile ilgi çekici, nadir bulunma özellikleri ile ön plana çıkan, bazen endemik olan korunması gereken alanlardır. Koruma statüleri farklı olsa da jeositler, jeoturizm açısından ciddi bir kazanç kapısıdır. Fakat korunması gereken jeolojik özelliklerin jeomiras olarak ele alınmasının önemi daha büyüktür. Gerek ülkemizde ve gerekse de dünyada jeosit olarak değerlendirilen alanların sayısı ve jeositlerin öneminin anlaşılması son yıllarda artmaktadır. Örneğin Güney Afrika West Coast Fosil Parkı her yıl milyonlarca kişi tarafından ziyaret edilen fosil parklarından biridir.

Türkiye’de jeositler için özel bir koruma statüsü bulunmamakla birlikte; bu alanlar Orman Bakanlığı tarafından Tabiat Parkı, Tabiat Anıtı, Tabiat Koruma Alanı, Sulak Alan, Milli Park statülerinde korunurken; Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından Doğal Sit Alanı, Tabiat Varlığı, Özel Çevre Koruma Bölgesi statülerinde korunmaktadır. Sonuçta doğal sit kavramı içerisinde jeositlerin gerek ülke gelişimine katkı sağlayacak jeoturizm ve gelecek nesillere güzelliklerin bırakılması açısından ise jeomiras olarak değerlendirilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Jeosit, Fosil park, Korunma statüleri

SIGNIFICANCE OF GEOSITES FOR PROTECTION OF NATURE AND SELECTED GEOSITES

Canan Öner Akın^a, Muhittin Görmüş^b

^aMinistry of Environment and Urbanization, General Directorate of Natural Heritage,
Lodumlu-Ankara

^bAnkara University Geological Engineering Department , Gölbaşı Campus, Gölbaşı-Ankara
(canan_akin@csb.gov.tr)

ABSTRACT

Natural sites are known as any types of see and protected areas by legal law and any other effective regulations for protection and maintenance of biodiversity, natural and natural associated cultural sources. Geosites are also a part of protected areas with its biodiversity and landscape. The aims of this presentation are to discuss significance of geosites in the concepts of natural sites, to present selected examples, particularly fossil parks from the world and to inform about protection status of geosites in Türkiye

Geosites are attractive, rare and endemic natural places that should be protected. Although geosites have different protection status, they are important places for income from geotourism. However it is obvious that they are more important for heritage. In the recent years, understanding of significances of geosites and numbers of geosites are increasing in the both world and our country. For instance Fossil Park in South Africa West Coast is one of the geosites visited each year by millions.

Although geosites in Türkiye have not a definite protection status, they have been protected as Natural Park, Natural Monuments, Nature Protection Areas, Wetlands, National Park by the ministry of forestry; Natural site, Natural Heritage, Special Environmental Protection Area by the Ministry of Environment and Urbanization. In conclusion it is assumed that evaluation of geosites in the concept of the natural sites should be taken into consideration in the views of geotourism and geoheritage for future generations.

Keywords: Geosite, Fossil Park, Protection Status